

➔ The Virtual Goodie bag

➔ Impressieverslag Afsluitende leercirkel Praktijkleren met de praktijkverklaring

➔ Agenda

- Welkom – Jos ter Haar
- Evaluatie pilots praktijkleren – Ton Eimers
- Toolbox – Annemiek Haneveld
- Actie n.a.v. Aanbevelingen – Gerlinde Scheper/Annemiek Haneveld
- Regelingen 3e steun- en herstelpakket – Marjolein Berends SZW
- Vragen en afronding – Annemiek Haneveld

Precies honderd deelnemers

Jos ter Haar, tot voorkort projectleider van de pilots praktijkleren en nu werkzaam als regionaal Adviseur Twente Zwolle bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), heet alle deelnemers welkom en neemt nog even de agenda door.

Het zijn op de kop af honderd deelnemers. De zoomsessie wordt opgenomen, zodat mensen die er niet bij konden zijn de bijeenkomst later terug kunnen kijken.

Wie zijn we?

Maar met wie zijn we hier bijeen? Ter Haar vraagt de deelnemers in te loggen op de website van Mentimeter en in te vullen waar ze werken. Precies de helft werkt bij een mbo-instelling, zo blijkt. Voor de rest is het heel gevarieerd: een paar bij UWV, een paar bij een gemeente, sociaal werkbedrijf. Achttien deelnemers geven aan 'overig'. Op de vraag of de regio al actief is aangesloten op een pilot Praktijkleren met de praktijkverklaring zeggen 57 mensen ja en 15 mensen laten weten dat zij voornemens zijn nu te starten en dus nog niet zijn aangesloten op praktijkverklaring

➔ Evaluatie pilots praktijkleren – Ton Eimers, senior onderzoeker en directeur van KBA Nijmegen

Onderzoeksbureau KBA Nijmegen is door de ministeries van OCW en SZW gevraagd de 23 regionale en drie landelijke pilots Praktijkleren met de praktijkverklaring te monitoren en te evalueren. Uiteindelijk is dat bij 24 pilots gebeurd. Bij acht daarvan zijn er casestudies gedaan en is er uitgebreid gesproken met deelnemers en bedrijven. Daarnaast zijn de projecten periodiek gemonitord in samenwerking met de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). "Het onderzoek is eigenlijk zo goed als af maar moet nog officieel worden vastgesteld. Dus formeel presenteer ik hier de voorlopige uitkomsten", zegt Eimers.

Enthousiast gestart

Het viel de onderzoekers op dat er is gestart met veel partijen en met veel enthousiasme. Helaas viel de pilotperiode grotendeels samen met corona. Gevolg is dat de pilots vaker kleinschalig en met vertraging zijn begonnen. De onderzoekers hebben niet veel kandidaten kunnen volgen bij hun vervolgstap in werk na het behalen van de praktijkverklaring. “Dat is jammer, want het was wel een belangrijke onderzoeksvraag”, aldus Eimers. “Wel hebben we veel geleerd op verschillende andere aspecten.”

Samenwerking kwam langzaam op gang

Eimers gaat in op een aantal aspecten, om te beginnen op de samenwerking. Uiteraard zijn de mbo-instellingen, de gemeenten en UWV betrokken bij de pilots. Maar ook opvallend veel sociale werkbedrijven doen mee, zegt Eimers. In het algemeen was een lange aanloopfase nodig om de samenwerking in de regio te af te stemmen en te realiseren. Er is veel gepraat over de rollen van de verschillende partners en ook over hoe de kosten van de mbo-instellingen te berekenen. Tot slot valt op dat veel regio's zelf het wiel uitvinden, maar tegelijkertijd wel zeggen behoefte te hebben aan formats, voorbeeldregelingen en landelijke richtlijnen.

Werving deelnemers

Werving van deelnemers is misschien wel het belangrijkste aspect, oppert Eimers. Hij heeft gezien dat de deelnemers vooral zijn gezocht in de bestaande trajecten, deels gedwongen door de beperkingen van corona. De deelnemers van de sw-bedrijven zaten vaak al in het traject. Het lukt nog niet om een gestage aanlevering vanuit UWV en gemeenten te organiseren. Dat komt onder meer doordat klantmanagers de praktijkverklaring nog niet kennen, soms niet overtuigd zijn van de meerwaarde en onvoldoende zicht hebben op het werk daarna.

Maar een goede werving van kandidaten is wel de sleutel. Dus blijktbaar is er meer nodig dan alleen 'beter informeren'. Je zou de waarde voor de werkzoekenden beter moet laten zien. “Dat is natuurlijk lastig, want je hebt eerst kandidaten en trajecten nodig om te kunnen laten zien wat het oplevert”, aldus Eimers. Verder blijkt dat de UWV-doelgroep een lastige is omdat ze of al een startkwalificatie hebben of juist een heel grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Inclusieve adviesfunctie

De praktijkverklaring is bedoeld voor mensen die niet in aanmerking komen voor een volledige opleiding. Die adviesfunctie is met de betrokkenheid van het mbo goed geregeld. Aanvankelijk was er wel een worsteling met de criteria, zoals 'geen startkwalificatie'. Het komt bijvoorbeeld voor dat iemand wel een startkwalificatie heeft, maar dat die sterk verouderd is. Het criterium is daarom tijdens de pilot verruimd.. Ook hier vroegen mensen zich af of er geen landelijke richtlijnen moeten komen, aldus Eimers.

Trajecten

Praktijkleren met een praktijkverklaring is vooral een kwestie van maatwerk. Vaak zijn er meerdere werkprocessen opgepakt, soms zijn er praktijkverklaringen na elkaar behaald. De praktijkopleider in het bedrijf heeft overal een centrale rol. Verder was er in sommige regio's discussie over de rol van het mbo in de borging en beoordeling en het bijbehorende prijskaartje. Daarbij blijkt het aanvragen van een erkenning voor de derde leerweg voor scholen bij OCW tijdrovend. De wettelijke aanvraagprocedure duurt lang.

Betrokkenheid en motivatie van bedrijven

In de meeste regio's zijn er nog maar weinig bedrijven betrokken bij de pilots, constateert Eimers. En dan gaat het vaak nog over sw- en/of ontwikkelbedrijven. Wel is er gekeken welke bedrijven zouden willen en wat de motieven zijn. Gaat het om maatschappelijk verantwoord ondernemen voor de eigen werknemers of is personeelstekort de drijfveer? De bereidheid van bedrijven om mee te doen lijkt overigens groot.

Meerwaarde van praktijkleren met de praktijkverklaring

De meerwaarde van Praktijkleren met de praktijkverklaring is evident. "Het is soms aandoenlijk te zien wat erkenning van zijn kwaliteiten betekent voor een deelnemer en voor zijn zelfvertrouwen." Ook bedrijven zien de meerwaarde. De doelgroep is in potentie heel groot, maar er moet nog wel een opschaling komen. Dat lukt alleen als er aan een aantal voorwaarden is voldaan. De werving moet beter – je moet meer reclame maken. De inbedding in het mbo moet beter. De herkenbaarheid moet worden vergroot en er moet meer uniformiteit komen met bijvoorbeeld formats en voorbeeldprocedures. "Het allerbelangrijkst is echter dat er zich komt op de effecten van de praktijkverklaring op de weg naar werk".

Borging en financiering

Opschaling is een uitdaging omdat de werving van kandidaten moeizaam gaat, het nog niet duidelijk is hoe het mbo kan worden betrokken en hoe het betaald moet worden. Nu komt de financiering meestal uit de gelden van Perspectief op Werk, maar dat verschilt per regio.

Wat precies de inzet van het mbo moet zijn, is nog een beetje zoeken. Wat moeten ze eigenlijk doen? Eimers: "We zien grote verschillen per regio en per mbo-instelling. Dat benadrukt nog weer eens de behoefte aan met meer duidelijkheid vanaf het landelijk niveau."

Vragen uit de chat

Inmiddels stromen de vragen binnen via de chat. Zo vraagt iemand of er is onderzocht hoeveel mensen er via een praktijkverklaring aan het werk zijn gekomen. "Dat hebben we wel gevraagd", aldus Eimers. "Maar dat leverde geen duidelijk beeld op omdat veel van de eerste lichter kandidaten al bij een sw-bedrijf werkte. En eigenlijk zou je twee meting moeten doen."

"Door corona zijn er ongeveer 860 praktijkverklaringen afgegeven, veel lager dan gedacht. Daarom hebben we niet antwoord kunnen geven op alle vragen", vult Ter Haar van SBB aan. "Daarbij komt het overgrote deel van die 860 praktijkverklaringen uit twee landelijke pilots. Het gemiddeld aantal verklaringen bij de regionale pilots is nog laag."

Welke regio springt er nu uit?, vraagt iemand. Eimers wil er wel twee noemen. “West-Brabant omdat die regio grote aantallen heeft gerealiseerd. En Groningen omdat ze als eerste zijn gestart en inmiddels veel ervaring hebben opgedaan.”

Aanbevelingen voor opschaling

Het is weer tijd voor vragen via de Mentimeter. Herken je de uitkomsten?, luidt de eerste vraag. Ja zeggen 37 deelnemers, deels zeggen 18 en nee zeggen 2 mensen. En: welke aanbevelingen heb je voor het opschalen? ‘Commitment ketenpartners’, ‘Meer kennis professionals’, ‘belang voor bedrijven duidelijk maken’, ‘landelijke formats’, ‘een aanjager’ en ‘aanvraag derde leerweg’.

Ook in de chat melden mensen dat het lang duurt om een derde leerweg aan te vragen. OCW heeft de aanvraagprocedure onder de loep genomen en deze inmiddels versneld. De procedure mag nu maximaal drie maanden duren. Ter Haar meldt op de chat dat de aanvraag nog verder wordt versneld. “Binnenkort volgt de publicatie van de regeling waarin de condities bekend gemaakt worden.”

⇒ Toolbox – Annemiek Haneveld, beleidsadviseur bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Ook Annemiek Haneveld, beleidsadviseur bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), heeft een presentatie voorbereid en wel over de tools die passen bij de aanbevelingen uit het KBA-onderzoek.

De toolbox Platform praktijkleren (met de praktijkverklaring), is te vinden op de [websites van de Programmaraad](#) en die van SBB. De toolbox bevat links naar relevante informatie, vertelt Haneveld. Bijvoorbeeld naar:

- het Processtappenschema matrix (PDF)
- de Checklist inclusief advies (Selectie kandidaat en leerbedrijf voor praktijkleren in het MBO)
- Q&A's
- Een checklist regionale samenwerking.
- Overzicht financieringsmogelijkheden
- Webinar praktijkleren in het mbo/werkgevers
- Webinar praktijkleren/samenvoordeklant
- Presentaties vanuit de regio tijdens de Praktijkdagen

De pilots praktijkleren stoppen, maar praktijkleren met de praktijkverklaring gaat door. Het instrument kan nu in alle 35 arbeidsmarktregelingen ingezet worden. Dit als mogelijkheid om werkenden en werkzoekenden met om en bijscholing via het mbo inzetbaar te maken op een baan. Ook het mbo-certificaat of het opleiden tot een diploma kunnen hiervoor ingezet worden. Daarnaast zijn er nieuwe financieringsmogelijkheden beschikbaar gesteld door het kabinet vanuit de crisisdienstverlening. Marjolein Berends van SZW vertelt hier straks meer over.

➔ **Acties naar aanleiding van de aanbevelingen uit het KBA-onderzoek – Annemiek Haneveld en Gerlinde Scheper, projectleider bij de Programmaraad**

Op basis van de aanbevelingen van KBA zijn er ook nieuwe acties in gang gezet, meldt Haneveld. Acties bijvoorbeeld om de meerwaarde van het instrument beter duidelijk te maken, om uit te zoeken hoe de praktijkverklaring bij werkfit-trajecten past en of de praktijkverklaring de duurzame inzetbaarheid kan bevorderen van iemand in een op maat gemaakte baan (functiecreatie). In het verschieft ligt nog een klantreis-onderzoek om uit te vinden hoe de werving van kandidaten kan worden verbeterd.

Verbreding van de toolbox

“De aanbeveling om landelijk meer sturing te geven werken we uit door meer kennissessies te organiseren”, vertelt Haneveld. “Ook willen we goede praktijkverhalen ophalen. Op termijn gaan we de toolbox omvormen voor praktijkkieren in het mbo, waar de praktijkverklaring onderdeel van uitmaakt.”

Concrete voornemens voorlichting en kennisdeling

- Bestaande producten vanuit de pilot verbreden naar de drie vormen van praktijkkieren in het mbo.
- Organiseren van diverse kennissessies in 2021 voor de implementatie en borging van praktijkkieren in het mbo, gericht op bestaande dienstverlening en crisisdienstverlening in aansluiting op de Regionale mobiliteitsteams.
- Informeren via Webinars.
- Ophalen van praktijkvoorbeelden om andere regio's te informeren en inspireren.

➔ **De Regeling 3e Steun- en Herstelpakket – Marjolein Berends, beleidsmedewerker praktijkkieren mbo van het ministerie van SZW**

“In het derde Steun- en Herstelpakket van de Rijksoverheid van 1,4 miljard euro zit ook 63 miljoen euro voor praktijkkieren in het mbo, waaronder dus ook voor praktijkkieren met een praktijkverklaring”, vertelt Marjolein Berends, beleidsmedewerker Praktijkkieren mbo van het ministerie van SZW. “Achterliggende gedachte is zoveel mogelijk mensen in het arbeidsproces te houden door ze van werk naar werk te begeleiden. In sommige sectoren gaat het nu heel slecht, maar in andere gaat het weer heel goed. Daarbij kan kort gericht opleiden een heel nuttige rol spelen.”

Ook werkgeverskosten vergoed

Bijzonder van de 63 miljoen die voor het praktijkkieren is dat niet alleen de kosten van de mbo-instellingen kunnen worden vergoed, maar ook die van de werkgever. In maart wordt de regeling gepubliceerd, waarin staat hoe één en ander precies in zijn werk gaat.

Doelgroep zijn mensen die na 12 maart 2020 – de datum van het eerste steun- en herstelpakket – werkloos zijn geraakt of mensen wiens baan op de tocht staat. Het gaat om derde leerweg-trajecten van maximaal negen maanden. Voor ieder traject zijn er drie overeenkomsten nodig: een plaatsingsovereenkomst, een praktijkovereenkomst en een opleidingsovereenkomst. De inkoop van de trajecten loopt via de Regionale Mobiliteitsteams die nu in alle regio's moeten zijn opgezet.

Mensen die de publicatie van de Regeling niet kunnen afwachten, kunnen voor meer informatie terecht bij de [Kamerbrief Voortgang uitwerking aanvullend sociaal pakket](#).

Doelgroep breed geformuleerd

Scheper heeft inmiddels een aantal vragen uit de chat opgepakt. De doelgroep van deze regeling is een andere dan die van de pilots. Kunnen die dan nog wel aanspraak maken op bekostiging?, vraagt iemand zich af. “Afgezien van de datum waarop iemand werkloos is geworden, is de doelgroep bewust heel breed geformuleerd”, antwoordt Berends. “Zo kunnen ook mensen die al een startkwalificatie hebben, ervoor in aanmerking komen. Want uiteindelijk is het de bedoeling mensen duurzaam aan het werk te helpen of te houden.”

Iemand merkt op dat investeren in Leven lang leren toch eigenlijk gewoon onderdeel is van goed werkgeverschap? Waarom dan nog een regeling?

“Klopt”, zegt Berends. “Maar met deze crisis hebben we wel heel bijzondere omstandigheden. En dan moet je soms een beetje extra helpen.”

➔ Vragen en afronding – Annemiek Haneveld

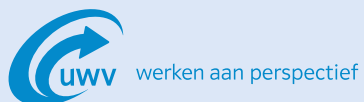
Het webinar loopt op zijn eind. Via de chat zijn veel vragen binnengekomen. “Sommige zijn gedurende de sessie beantwoord. Andere vragen zijn nogal technisch van aard. We bewaren de chat en komen er nog op terug. Veel antwoorden zijn ook te vinden op de [pagina's over het Steun- en Herstelpakket](#) op de website van de Programmaraad”, meldt Scheper.

Steeds meer tools beschikbaar

Volgens Haneveld kun je het KBA-onderzoek zien als een soort nulmeting. Er komen steeds meer tools beschikbaar en we gaan ook verbreden en we zullen zeker meer webinars organiseren om het concept van het Praktijkleren met de praktijkverklaring verder te brengen. Ter plekke wordt besloten dat als de Regeling is gepubliceerd, er een nieuwe webinar wordt georganiseerd.

De afsluitende leercirkel loopt op zijn eind. Scheper sluit af met iedereen te bedanken voor hun inzet en bijdrage en hoop eenieder terug te zien tijdens vervolgsessie. Hoe, wanneer en waar wordt zo spoedig mogelijk gecommuniceerd want van de laatste mentimeter vraag wordt de wens nadrukkelijk geuit voor vervolgbijeenkomsten. Vanuit de projectleiding als vanuit de pilot regio's wordt met positief gevoel de pilot fase afgerond

 www.samenvoordeklant.nl
 info@samenvoordeklant.nl
 @SamenvdKlant
 De Programmaraad

Samen verbeteren we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden